

DATUM
2016-06-07
ERT DATUM
2016-03-15

DIARIENR
2016/63-4
ER BETECKNING
Ku2016/00181/D

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

EU på hemmaplan (SOU 2016:10)

Statskontoret lämnade i promemorian Myndigheternas arbete med frågor om delaktighet i EU tre rekommendationer för att stärka myndigheternas arbete med att samråda och informera i EU-frågor.¹ De förslag Utredningen om delaktighet i EU har lämnat som syftar till att myndigheterna i EU-frågor ska skapa mer formella och transparenta samrådsformer och ta ett större ansvar för informera ligger i linje med Statskontorets rekommendationer. Statskontoret tillstyrker därför dessa förslag.

Statskontorets svar fokuserar i stället på tre förslag i betänkandet med tydliga förvaltningspolitiska aspekter. Statskontoret tillstyrker med några medskick att

- Regeringskansliet skapar särskilda EU-beredningsgrupper
- regeringen förtydligar myndigheternas samrådsansvar
- skapa en EU-portal på regeringen.se.

Särskilda EU-beredningsgrupper

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag att Regeringskansliet bör skapa särskilda EU-beredningsgrupper. I dag är både regeringens och myndigheternas samrådsförpliktelser generella, men utredningen argumenterar väl för att det finns ett behov av särskilda beredningskrav för EU-frågor. Även om Statskontoret ser ett värde i likartade beredningsprocesser och beredningskrav inom den svenska förvaltningen bedömer vi att förslaget om särskilda EU-beredningsgrupper är motiverat.

Som utredningen framhåller är utrednings- och remissförfarandet anpassat efter nationella frågor snarare än EU-arbetet. Det finns det en risk att denna beredningsordning medför att regeringen inhämtar synpunkter i EU-frågor väl sent i pågående processer, när utrymmet att påverka är begränsat. Statskontoret instämmer därmed i bedömningen att ett tydligare samrådskrav redan i tidigare stadier genom EU-beredningsgrupper kan bidra till att den svenska positionen blir bättre underbyggd och förankrad.

¹ Statskontoret (2015) *Myndigheters arbete med frågor om delaktighet i EU*.

I utformningen av särskilda EU-beredningsgrupper bör man dock väga in att en beredning och förankring även sker på EU-nivå, bland annat genom EU-kommissionens offentliga samråd, där svenska aktörer på olika sätt och i olika hög grad är delaktiga.

Det är också viktigt att utforma beredningskraven så att EU-beredningsgrupperna blir ett relevant verktyg för departementen, snarare än ett moment som pliktskyldigt bockas av. I ett inledande skede kan det därför vara klokt att inte på förhand reglera vilka frågor som bör vara föremål för EU-beredningsgrupper, utan lämna en flexibilitet för departementen att avgöra detta.

Statskontoret rekommenderar även att Regeringskansliet planerar för en uppföljning och översyn av EU-beredningsgrupperna inom en på förhand fastslagen tidsram.

Ett tydligare samrådsansvar för myndigheterna

Statskontoret tillstyrker att regeringen förtydligar myndigheternas samrådsansvar. Statskontoret har i promemorian Myndigheternas arbete med frågor om delaktighet i EU visat att myndigheternas roll och ansvar för samråd i EU-arbetet inte alltid är tydligt. Det finns en tendens till att myndigheterna i väl stor utsträckning uppfattar att de är experter snarare än representanter för Sverige och regeringen i EU-arbetet.

Utredningen föreslår att regeringen i sina instruktioner förtydligar myndigheternas samrådsansvar i EU-frågor. Statskontoret kan inte utesluta att det finns myndigheter där detta tillvägagångssätt är lämpligt, men ser potentiella svårigheter i hur denna samrådsskyldighet ska formuleras i instruktionen. I stället kan myndighetsdialogerna och i vissa fall regleringsbrev vara bättre lämpade verktyg.

Statskontoret grundar denna bedömning på att myndigheterna redan i dag har en generell samrådsplikt genom myndighetsförordningen. Problemet är därmed inte myndigheternas formella förpliktelser, utan att de har svårt att tolka vilket ansvar de har för samråd i EU-frågor i förhållande till Regeringskansliet. En viktig anledning till att myndigheterna har svårt att tolka det egna ansvaret är rimligen att deras EU-arbete sker i nära samspel med Regeringskansliet och att detta samspel kräver en betydande flexibilitet. I vissa frågor och faser kommer myndigheterna behöva ta ett större ansvar för att samråda. I andra, ofta mer politiska, sammanhang är det mer naturligt att Regeringskansliet axlar detta ansvar.

Statskontoret bedömer därför att myndighetsdialogerna kan vara ett lämpligt forum för Regeringskansliet att påminna myndigheterna att de vanligen företräder Sverige och regeringen i EU-arbetet, men också tydliggöra vilka

förväntningar Regeringskansliet har på myndigheterna att samråda. Även regleringsbrev kan i vissa fall vara ett relevant verktyg för att peka ut myndigheternas ansvar för att samråda i aktuella frågor. Statskontoret bedömer däremot att det i många fall kan vara svårt att utforma en samråds-skyldighet i instruktionen som tar hänsyn till behovet av flexibilitet mellan Regeringskansliet och myndigheten i EU-arbetet och som samtidigt tillför något utöver den generella förpliktelse som redan finns i myndighetsförordningen.

En EU-portal på regeringens webbplats

Statskontoret tillstyrker förslaget att skapa en EU-portal på regeringen.se. Detta kan vara ett sätt att samla information om pågående EU-frågor. Många aktörer informerar i dag om det egna arbetet med aktuella EU-frågor, men det är svårt att få en samlad överblick. Det kan också i många fall vara svårt att följa en fråga för den som inte är väl bevandrad i både EU:s uppbyggnad och i ansvarsfördelningen mellan svenska myndigheter. Att regeringen företräder Sverige i Europeiska rådet och i Europeiska unionens råd gör det naturligt för den som söker information i aktuella EU-frågor att vända sig till regeringen.se

Den EU-portal utredningen ser framför sig innebär dock ett betydande åtagande. Endast uppgiften att publicera information i aktuella EU-frågor kommer att kräva en omfattande arbetsinsats från Regeringskansliet, men även från myndigheter som kan behöva bidra med sakkunskap. Att skapa en EU-portal på regeringen.se kräver därför både fokus och prioriteringar.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Jessica Bylund och utredare Love Berggren, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Love Berggren